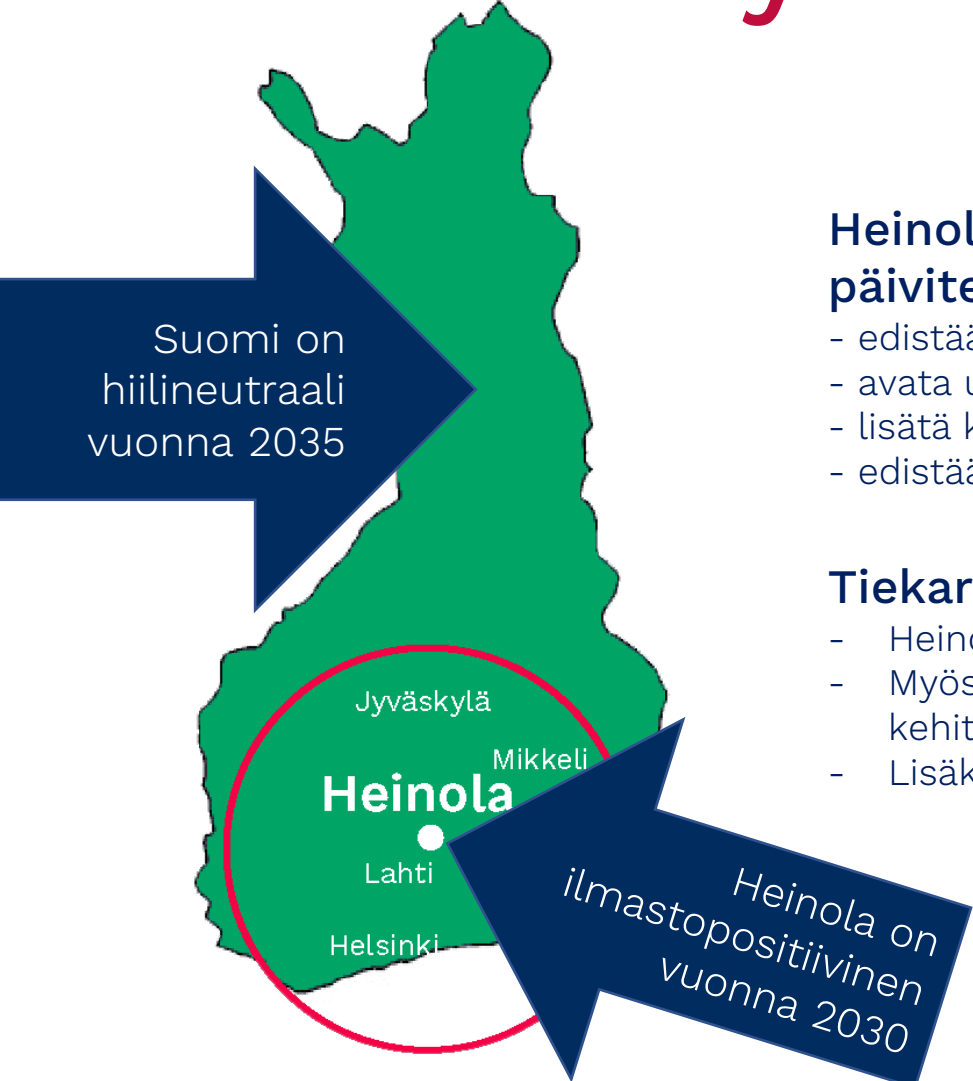

Ilmastopositiivinen Heinola 2030 – Heinolan ilmastotiekartta HIT

'Emme ole valmistelemassa kieltoja ja rajoituksia, vaan haluamme auttaa heinolalaisia yrityksiä ilmastotavoitteiden saavuttamisessa.'

- Hankejohtaja Heikki Mäkilä

Heinolan ilmastotiekartalla on käytännönläheiset tavoitteet

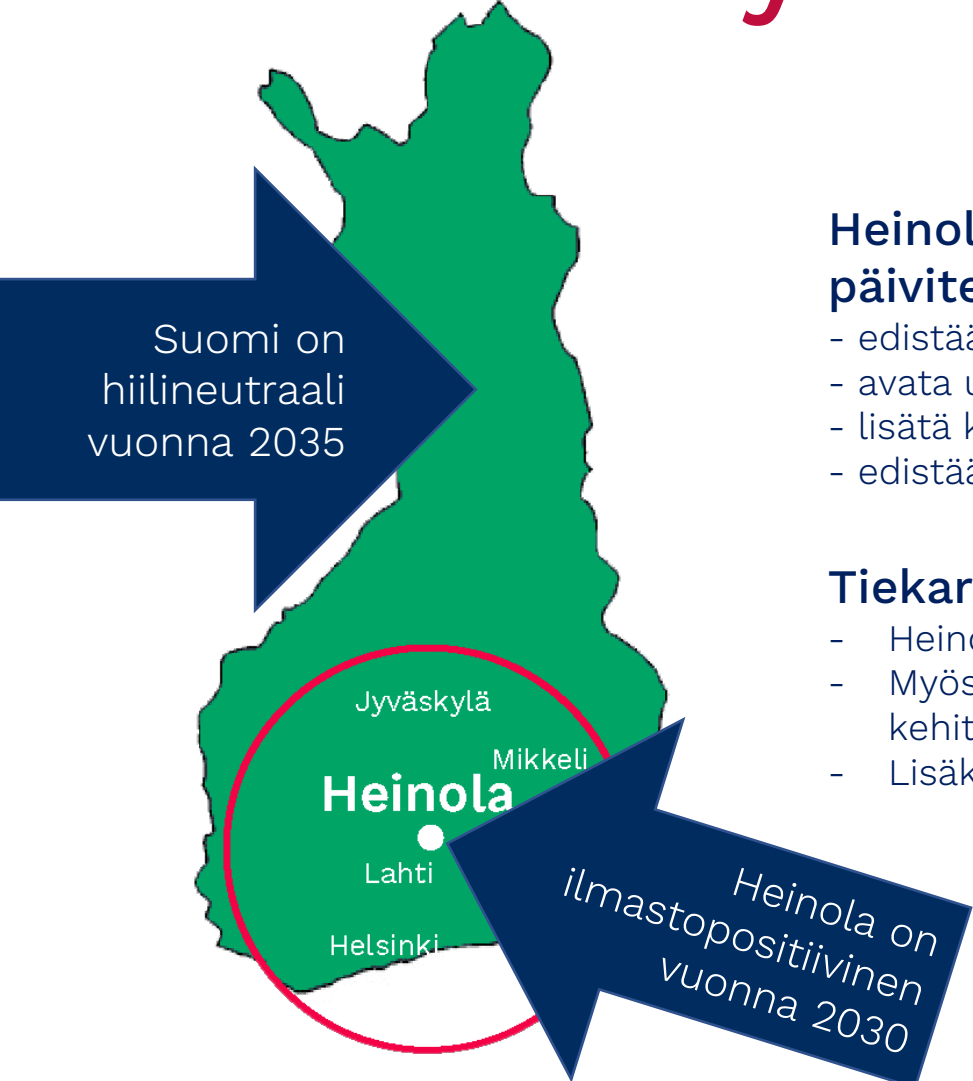
Suomi on hiilineutraali vuonna 2035

Heinolan ilmastotiekartta (HIT) on käytännönläheinen ja päivitettävä suunnitelma, jonka tavoitteena on:

- edistää Heinolan vihreää imagoa ja elinvoimaisuutta
- avata uusia mahdollisuuksia elinkeinoelämälle ja kaupunkilaisille
- lisätä kaupunkilaisten hyvinvointia
- edistää Suomen kansallisten ja EU:n ilmastotavoitteiden saavuttamista.

Tiekarttaa on valmisteltu yhdessä:

- Heinolassa toimivien yritysten, yrittäjien ja muiden yhteistyökumppaneiden kanssa.
- Myös valtuutetut ovat osallistuneet ilmastotiekartan kokoamiseen ja kehittämiskohteiden priorisoimiseen.
- Lisäksi ilmastotiekartan työstämiseen on osallistunut ulkopuolisia asiantuntijoita.

Heinola on ilmastoposiitivinen vuonna 2030

Tiekartan viitekehys ja keskeiset teemat

VISIO & TAVOITE

Ilmastopositiivinen Heinola 2030

TEEMAT

Bio- ja kiertotalous

Energiaratkaisut

Liikenne ja logistiikka

Luonto ja matkailu

Hiilineutraali
rakentaminen

Kestävä kulutus

TYÖKALUT JA
PROSESSIT

TYÖKALUT (hankinnat, rahoitus, viestintä, nopeat kokeilut, co-creation, monialaiset tiimit)

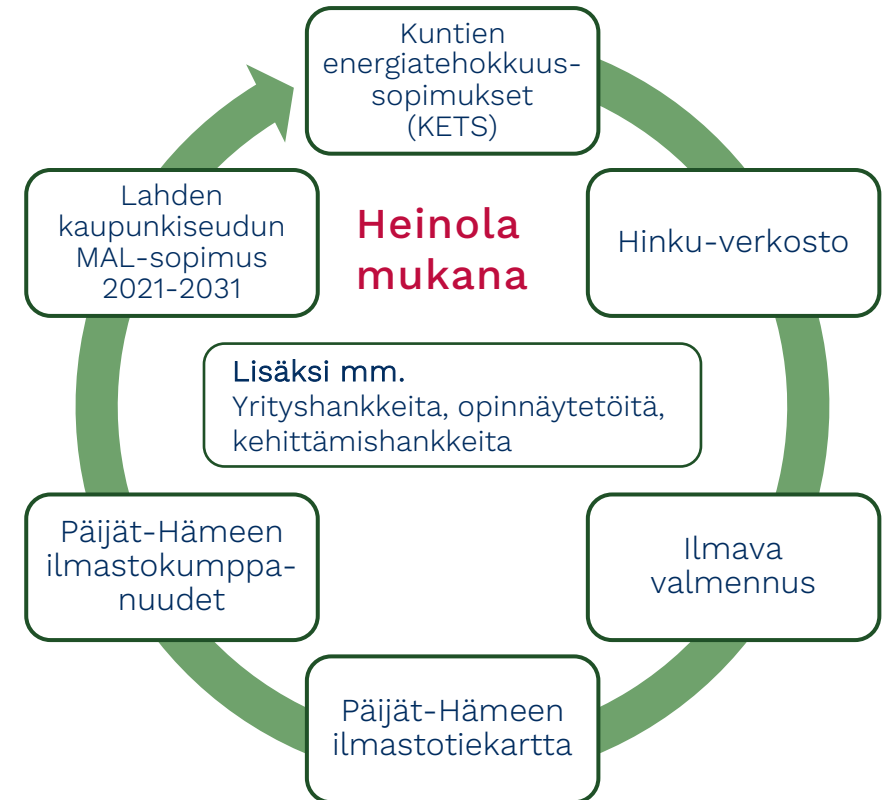
EKOSYSTEEMIT (julkinen, teollisuus, yritykset/startupit)

ALUSTA (ilmastoyhteistyöhön ja yritysten kasvuun)

DATA (tiedolla johtaminen, mittarit, käden- ja jalanjälkilaskelmat, digitaaliset ratkaisut, tilannekuva)

Heinolan ilmastotiekartta linkittyy kansalliseen ilmastostrategiaan

Kansallinen ilmastostrategia: Suomi on hiilineutraali vuonna 2035

Ilmastotiekartan yhteys kaupungin strategiaan, tavoitteisiin ja mittareihin on keskeistä

Ilmastotiekartan toteutumista arvioidaan kolmella tavalla

Hiilijalanjälki

Arvioidaan toimijoiden ja kaupungin hiilijalanjälki.

Lasketaan ilmastotiekartan ilmastoteoille / kehittämiskohteille arviot siitä kuinka paljon ne vähentävät hiilijalanjälkeä.

Hiilikädenjälki

Ilmastotiekartan hankkeissa arvioidaan syntyvien ratkaisujen hiilikädenjälki. Arvio tehdään verrattuna korvaaviin käytössä oleviin tuotteisiin ja palveluihin.

Huomioon voidaan ottaa esim.

- Tehokkaampi materiaalien tai energian käyttö
- Haitallisten materiaalien käytön vähentäminen
- Jätteen vähentäminen
- Tuotteiden käyttöikä tai uusiokäyttö
- Hiilensidonta ja -varastointi

Seurataan kädenjäljen syntymistä

Elinvoiman edistäminen

Arvioidaan kuinka monta vihreää työpaikkaa ilmastotekojen / vihreän siirtymän ansiosta syntyy Heinolaan.

Arvioidaan, miten ilmastotiekartan avulla edistetään kaupungin elinvoimaa.

Tavoitteena 1 000 uutta vihreää työpaikkaa eli joko kokonaan uusia työpaikkoja tai nykyisten muuttumista vihreiksi

Ilmastotiekarttaan koottuja toimenpiteitä ja kehittämiskohteita

Tehdään ilmastotavoitteet näkyviksi kaupungin käytännön toiminnassa

Edistetään tuuli- ja aurinkovoimaa

Huomioidaan kaupungin hankinnoissa ilmasto- ja kestävä kehityksen asiat

Toteutetaan energiansäästötoimenpiteitä julkisissa tiloissa vrt. valtakunnallinen sähkönsäästöohjelma

Toteutetaan Suomen parhaat pyöräreitit Heinolaan

Järjestetään kierrätys entistä toimivammaksi varhaiskasvatuksessa ja kouluissa

Kaavoitetaan alueita sekä hiilinieluisiksi että ei-fossiilisen energian tuottamista varten.

Kestävän matkailun edistäminen. Vrt. myös vesilläliikkujan palvelut

Jatketaan korkeakouluuyhteistyötä kiertotalouden ja ilmastoasioiden edistämiseksi

Jatketaan ilmastokumppanuussopimusten tekemistä edelläkävijäyri-tysten kanssa Päijät-Hämeen liiton toimintamallin mukaisesti

Lisätään julkista työpaikkaliikennettä ja ilmaisen julkisen liikenteen kokeiluja ja latauspaikkoja sähköautoille

Autetaan yrityksiä ja kotitalouksia hankerahoituksen saamisessa ilmasto- ja muiden kestävä kehityksen ratkaisujen edistämiseksi

Viestitään kaupunkilaisille ja yrityksille ilmastoasioiden ja kestävä kehityksen merkityksestä

Energiaratkaisut

	Kehittämiskohde:	Alustava aikataulu	Perusteluja	
	Tuuli- ja aurinkoenergian edistäminen, kelluvat aurinkovoimalat, Kymenvirran 'valjastaminen'	Selvittely käyntiin	Reuna-alueet hyötykäyttöön, energiaomavaraisuus, säästöt Ilmastoystävällisyys	
	Kaukolämmön kehittäminen ja hukkalämmön hyödyntäminen	Valmistelu käyntiin	Pienentää hiilijalanjälkeä, suurentaa hiilikädenjälkeä, luo vihreitä työpaikkoja	
	Energiatehokkuuden parantaminen ja säästöohjelma julkisiin rakennuksiin	Voidaan aloittaa heti	Vrt. sähkönsäästö-suositukset	
	Edistetään uusiutuvan energian käyttöä; maalämpö, vesistölämpö ja -jäähdytys	Talous-arvio 2023	Maksaa itsensä takaisin nopeasti	
	Hake- ja muu teollisuus, pieniä biovoimaloita Kalanjalostuslaitoksen sivuvirtojen hyödyntäminen		Jatketaan LAB/LUT- ja yritysyhteistyötä	
	Kaikki ehdotetut kehittämiskohteet, paitsi pienydinvoimalat			

Liikenne ja logistiikka

	Kehittämiskohde:	Alustava aikataulu	Perusteluja	
	Hyvät julkiset yhteydet Heinolasta ja takaisin	Aloitetaan valmistelu, heti	Yksityisautoilun ja päästöjen vähentäminen Syöttöliikenne juniin	Edunvalvonta-asia ja vetovoimatekijä
	Tehdään kokeilu ilmaisesta joukkoliikenteestä	Aloitetaan valmistelu syksyllä 2022		
	Tehdään Heinolasta kestävä liikunnan ja logistiikan solmukohta eli hubi; biokaasu, sähkölataus, vety			
	Kehitetään kestävä vesiliikennematkailua ja vesillä liikkumista	Talousarvio 2023		
	Toteutetaan Heinolaan Suomen parhaat kevyenliikenteen/pyöräilyn reitit	Heti		
	Tuetaan etätyötä ja monipaikkaisuutta liikkumisen vähentämiseksi	Heti		

Luonto ja matkailu

	Kehittämiskohde:	Alustava aikataulu	Perusteluja	
	Kehitetään kestävä matkailua ja vesillä liikkumista, kootaan kestävä matkailun klusteri	Heti		
	Hiilinielujen tunnistaminen, arviointi, luokittelu ja suojele	Valmistelu käyntiin 2022	Pientää hiilijalanjälkeä ja suurentaa hiilikädenjälkeä	Keskustelut maanomistajien kanssa käyntiin
	Luontomatkailun suosiminen ja edistäminen markkinoinnin avulla Hiilineuraalit reitit kartalle	Heti	Heinolan luontomatkailumahdollisuuksia pitää markkinoida enemmän	
	Toteutetaan Heinolaan Suomen parhaat kevyenliikenteen/pyöräilyn reitit	Heti		

Hiilineutraali rakentaminen

	Kehittämiskohde:	Alustava aikataulu	Perusteluja	
	Paikallinen rakentamisen klusteri vauhdittamaan hiilineutraalia rakentamista		Luo vihreitä työpaikkoja. Edistää alueen työllisyyttä ja yritysten menestymistä	Kaupungin tulee näyttää esimerkkiä omissa hankinnoissaan ja hankkeissaan
	Toteutetaan asuntomessut olemassa olevaa infraa hyödyntäen ja kestävän kehityksen periaatteiden mukaisesti	Valmistelu käyntiin	Hiilineutraalirakentaminen on tätä päivää	
	Vähähiilisen rakentamisen kokonaisratkaisut Puukerrostalo Vierumäelle Niemelän ranta, puupohjainen asuinalue - Puuheinola	Valmistelu käyntiin 2022		Otetaan huomioon Niemelän alueen aloitetussa kehittämisessä

Bio- ja kiertotalous

	Kehittämiskohde:	Alustava aikataulu	Perusteluja	
	Kierrättävä kaupunki, lisää asennekasvatusta; varhaiskasvatus ja koulut näyttämään esimerkkiä ekologisesta toiminnasta. Tavoitteena roskaton kaupunki, lajittelupisteiden lisääminen, minikierrätyspisteet, biojätteen kierrätys ja hyödyntäminen, kotitalouksien ja yritysten kierrätys; näkyvät pilotit ja kampanjat	Kevät 2023 Talousarvioon 2023		
	Vähähiilisen ruoan ja juoman Heinola			
	Hävikkiruokaravintola Heinolaan Tarvitaan osaava yrittäjä			
	Jatketaan yhteistyötä yritysten ja LAB/LUT korkeakoulun kanssa bio- ja kiertotalouden edistämiseksi	Valmistelussa	Edistää mm. sivuvirtojen hyödyntämistä	Selvitys- ja tutkimushankkeita käynnissä

Ilmastotiekartan termejä

Ilmastotiekarttaan liittyy paljon käsitteitä

Keskeisiä käsitteitä 1/3

Käsite	Selitys
Hiilineutraalius	Hiilineutraalius tarkoittaa tilannetta, jossa hiilidioksidipäästöjä tuotetaan korkeintaan sen verran, että ne voidaan sitoa ilmakehästä hiilinieluihin. Maailman tärkeät hiilinielut ovat metsät ja valtameret.
Hiilijalanjälki	Ihmisen toiminnan aiheuttamia hiilidioksidipäästöjä. Hiilijalanjälki voidaan määrittää yritykselle, organisaatiolle, toiminnalle tai tuotteelle.
Hiilikädenjälki	Hiilikädenjälki kuvaa tuotteen, prosessin tai palvelun ilmastohyötyjä sen käyttäjälle. Valtio, yritys, yhdistys kuin yksittäinen ihminenkin voi luoda hiilikädenjälkeä. Kun esim. <u>yritys tuottaa hiilikädenjälkeä asiakkaalleen</u> , asiakas pystyy alentamaan omaa hiilijalanjälkeään.
Hiilinielu	Toiminto, joka poistaa ilmakehästä hiilidioksidia. Hiilinielu voi olla joko luonnollinen, kuten kasvava metsä tai meri, kemiallinen tai keinotekoinen esim. kehitettävät teknologiat.

Ilmastotiekarttaan liittyy paljon käsitteitä

Keskeisiä käsitteitä 2/3

Käsite	Selitys
Kiertotalous	Kiertotaloudessa tuotteet ja materiaalit ja niihin sitoutunut arvo kiertävät taloudessa mahdollisimman pitkään. Näin tuotanto ja kulutus synnyttävät mahdollisimman vähän jätettä ja hukkaa.
Kuntien energiatehokkuussopimus (KETS)	Vapaaehtoinen sopimus, joka on valtion ja toimialojen keino täyttää Suomelle asetetut kansainväliset energiatehokkuusvelvoitteet ilman uutta lainsäädäntöä tai muita pakkokeinoja. Sopimuksen tavoitteena on energiatehokkuuden ja uusiutuvan energian lisääminen kuntien kiinteistöissä, julkisessa valaistuksessa sekä ajoneuvoissa. Vastaavia sopimuksia on myös monille muille toimialoille.
MAL	Maankäytön, asumisen ja liikenteen sopimukset (MAL) ovat sopimuksia, jotka valtio solmii suurimpien kaupunkiseutujen kanssa tavoitteena yhdyskuntarakenteen ohjaus kestävän kehityksen mukaisesti.

Ilmastotiekarttaan liittyy paljon käsitteitä

Keskeisiä käsitteitä 3/3

Käsite	Selitys
Ilmastoposiitivisuus	Ilmastoposiitivisuus estää tai hidastaa ilmastonmuutosta, jolloin vaikutus on yhteiskunnan näkökulmasta positiivinen. Käytännössä hiiltä sidotaan tällöin enemmän kuin sitä päästetään ilmakehään eli päästöt ovat negatiiviset. Esimerkiksi ilmastoposiitiivisen kaupungin voi ajatella muuttavan alueensa nettovaikutuksen ilmastoja lämmittävästä sitä viilentäväksi.
Vaihtoehtoiset / kestävät / puhtaat käyttövoimat	Bensiinin ja dieselin korvaavia käyttövoimia, kuten sähkö, biokaasu, vety, etanoli ja uusiutuva diesel.
Välittömät ja välilliset päästöt	Kuntien kasvihuonekaasujen laskennassa käytetty jako, jossa välittömiä päästöjä ovat kunnan alueella syntyvät päästöt ja välillisiä päästöjä tuotannon ja kulutuksen päästöt, jotka syntyvät kunnan ulkopuolella.

Ilmastoteot rakentavat lasten tulevaisuutta